

Nr 404.

Av herr **Holmberg**, om utarbetande av bestämmelser att tillämpas vid öppen omröstning i andra kammaren.

År 1922 beslöt riksdagen att hos sig införa öppen omröstning, och skall detta beslut grundlagsenligt bekräftas efter nya val till andra kammaren.

Att utforma det tekniska förfarandet vid den öppna omröstningen, blev däremot lämnat åt framtiden. Det torde ligga stor vikt vid, att klara bestämmelser föreligga redan vid grundlagsändringens fastställande, så att onödiga och pinsamma experiment kunna undvikas vid lagens första tillämpning.

Motiven för grundlagsändringen kunna här förbigås. Avsikten därmed är emellertid, att i protokoll få infört, huru varje riksdagsledamot röstat i viss fråga. Omröstningsförfarandet skall således på enklast möjliga sätt tillfredsställa denna avsikt.

I konstitutionsutskottets betänkande 1922 nämnas två alternativa förslag att lösa denna fråga; ävenså talades en del därom under debatten i kammarna. Alla nämnda förslag voro dock behäftade med vissa olägenheter. Det minst tidsödande tillvägagångssättet vore, att medels elektrisk votersapparat, försedd med ledningar från bänkarna, verkställa omröstningen. Ehuru detta är utförbart, torde riksdagen ställa sig betänksam att redan från början tillämpa ett sådant system. Däremot torde en metod, med enkla mekaniska hjälpmedel, kunna göra anspråk på att bliva tagen i övervägande, om därmed kan vinnas både tid och gott resultat.

En sådan metod skall här nedan skisseras:

Proceduren kan lämpligen uppdelas i tre moment: omröstningen, sammanräkningen av rösterna och protokollföringen.

I stället för röstsedlar äger var och en ledamot till sitt förfogande ett antal metallbrickor av ungefär en femörings storlek. En del av dessa äro präglade med ja och en del med nej. Dessutom hava brickorna något olika storlek och även olika färg för ja och nej. Därtill äro brickorna för varje ledamot märkta med hans platsnummer i kammaren. Vid omröstningen går det till på ungefär samma sätt som nu. I stället för den nu använda »rösturnan» begagnas en apparat, som på grund av ja- och nej-brickornas olika storlek, sorterar dessa i två olika fack, där de även staplas i den ordning, de avgivits. När omröstningen avslutats, är det endast i sällsynta fall, som räkning behöver företagas, för att konstatera utslaget, enär staplarnas olika höjd genast visar detta. För övrigt möter

ingen svårighet att anbringa ett räkneverk i apparaten, så att de absoluta röstetalen omedelbart framträda. Protokollföringen kan verkställas i kansliet på följande sätt: Varje bricka är i mitten försedd med ett lämpligt hål. Med en nål trädes ett snöre genom staplarna, ändarna knyts samman och förseglas. Då brickorna ligga i samma följd, som de avgivits, är det en lätt sak, att på en lista (innehållande kammarledamöternas namn i den vanliga ordningen) anteckna eller stämpla ja eller nej bredvid rätta namnet. När detta är gjort, böra de förseglade brickorna jämte det nu upprättade protokollet ligga någon kortare tid för eventuella anmärkningar. Därefter justeras protokollet inför kammaren. Nu är proceduren färdig, och brickorna utdelas till respektive platser i kammaren, för att ånyo kunna användas.

Till sist ett tillvägagångssätt, för att i den tryckta protokollsamlingen få infört de många omröstningsprotokollen, utan allt för stort slöseri med papper och tryck. För detta ändamål åsättes varje voteringsproposition ett nummer, börjande med ett och fortlöpande under hela riksdagen. Vid riksdagens slut, eller även när så kan anses lämpligt, sammanföras alla voteringsprotokollen i en tabell. (Se bilaga.)

Det bör även övervägas, huruvida ledamöterna böra givas tillfälle att med något tecken förklara, varför de icke deltagit i omröstningen, till exempel på grund av permission eller kvittning.

Emedan det här skisserade förslaget skulle medföra, att voteringsproceduren endast toge hälften av den nu använda tiden i anspråk, bör kammaren ha råd att kosta på sig en eller annan okynnesvotering och således verkställa votering, då en enda ledamot så begärt liksom nu sker. En praxis, som vunnit hävd bland svenska folket.

Då tiden är inne för riksdagen att bereda sig för den öppna omröstningen, hemställer jag,

att andra kammaren, med beaktande av vad här ovan sagts, må låta utarbета lämpliga bestämmelser att tillämpas vid öppen omröstning i kammaren.

Stockholm den 8 mars 1924.

Gust. Holmberg.

Bilaga.

Förslag till uppsättning av omröstningsprotokoll.

Voteringar i andra kammaren 1925.

Datum	3/3	3/3	6/3	6/3	6/3	10/3
Voteringsproposition Nr	1	2	3	4	5	6
Förste vice talman	J.	J.	J.	T.	—	J.
Andre vice talman	N.	J.	N.	J.	T.	J.
Branting	J.	N.	P.	P.	P.	J.
Lindman	N.	N.	J.	N.	N.	J.
Lindqvist	—	—	—	—	—	—
Starbäck	N.	J.	J.	N.	N.	J.
Edén	J.	J.	N.	J.	J.	N.
Lübeck	J.	N.	—	—	J.	N.
Hagman	N.	N.	—	N.	N.	J.
Lövgren	N.	J.	N.	K.	K.	J.
Dahlén	N.	J.	J.	N.	N.	N.
Samuelson	J.	J.	J.	N.	J.	N.
Summa ja						
Summa nej						

